

Gäller för: Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård Sahlgrenska, Central
intensivvårdsavdelning
Innehållsansvar: Per Persson, (perpe8), Överläkare
Godkänd av: Erika Backlund Jansson, (eriba3), Vårdenhetschef

Giltig från: 2026-07-03
Giltig till: 2028-07-03

Akut - Hot och Våld, handlingsplan CIVA

Förändringar sedan föregående version

260701 Ny rutin

Innehåll

Förändringar sedan föregående version	1
Syfte	1
Bakgrund	2
Arbetsbeskrivning	2
Väktare och Ordningsvakter	2
Förebyggande åtgärder	2
Hjälp eller stöd efter inträffad händelse	5
Relaterad information	6
Arbetsgrupp	6

Syfte

Handlingsplanen syftar till att med hög patientsäkerhet bibehålla en god och trygg arbetsmiljö för samtliga personalgrupper när situationer med hot och våld uppstår inne på CIVA.

Bakgrund

I det dagliga arbetet på CIVA möter vi patienter och närstående som är under stress och i kris. Stress försämrar förmågan att hantera känslor och konflikter, vilket kan leda till irritation och sämre omdöme. Det ökar risken för att situationer eskalerar till hot eller våld. Det är av stor vikt att medvetandegöra de riskfaktorer som förekommer på arbetsplatsen och hur dessa ska hanteras.

Arbetsbeskrivning

Väktare och Ordningsvakter

Väktare och ordningsvakter har som uppgift att skydda personalen på sjukhuset. Väktare har samma befogenheter som privatperson och är anställda för att övervaka, till skillnad från ordningsvakter vilka *hanterar* ordningsstörningar. Ordningsvakter har större befogenheter än väktare och kan till exempel avhysa personer. De rapporterar direkt till Polisen.

På Sahlgrenskatomten tjänstgör två ordningsvakter och två väktare dygnet runt alla dagar året runt samt en operatör som dirigerar alla larm inom SU (tekniska larm, brandlarm, ta emot helikoptern och överfallslarm). Ordningsvakter skall svara på överfallslarm.

På CIVA tillkallas väktare enligt särskilda rutiner (se avsnitt *Relaterad information/länkar*) som stationsansvarig läkare, sektionsledare eller PPA initierar. Vid exempelvis planerad extubation av patient där man misstänker risk för hot och eller våld ska väktare tillkallas i god tid innan väckning sker.

Förebyggande åtgärder

Utbildning

- Om en hot och våldshändelse inträffar är det viktigt att vara väl förberedd. Utbildning är en del i detta arbete.
- Obligatoriska utbildningar för alla medarbetare inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset ska genomföras snarast efter anställningens början och även som repetition vart femte år.
- [Personsäkerhet bemötande](#) Lärportalen
- [PDV SU film](#) Information och film om *pågående dödligt våld*, PDV.

Identifierade riskfaktorer på enheten

- Personer påverkade av alkohol/droger
- Patienter som inkommer med polisassistans
- Missnöjda närstående
- Kulturkrockar/språkförbistring
- Patienter med psykiska sjukdomstillstånd
- Patienter med konfusionstillstånd
- Patienter, närstående och besökare med misstänkta vapen och tillhyggen
- Konfrontativt bemötande från personal

Åtgärder/Bemötande

- Se till att man inte arbetar ensam
- Tala om vem man är och vilken uppgift man har
- Respektera patientens integritet och ha ett ödmjukt förhållningssätt
- Vid behov be att besökare legitimerar sig
- Tillse att man har en fri flyktväg
- Förklara lugnt och sakligt vad som händer och orsaken till detta
- Visa auktoritet och professionalism på ett positivt sätt
- Sätt tydliga gränser och se till att de hålls

Viktiga telefonnummer

- SOS alarm 112
- Medicinska larm/nödnummer 390 90 (DECT)
- Om nödnummer ej fungerar 0725-494375
- Trygghetscentral SU **akut**: 2 65 98 icke akut: 2 65 00
- Telefonväxeln SU: 031-342 10 00
- Tjänsteman i beredskap SU (TIB): söks via telefonväxeln

Andra kontakter dagtid

Varje område på Sahlgrenska universitetssjukhuset har en [områdesövergripande säkerhetsansvarig](#) som kan vara behjälplig vid behov, alternativt kontaktas [Säkerhetsavdelningen](#).

Om det oönskade inträffar

Tänk på att **inte utsätta dig själv för onödiga risker** vid en uppkommen situation. Om möjligt sätt dig själv och kollegor i säkerhet och larma därefter.

Vid en uppkommen våldssituation agera efter det du lärt dig på utbildningen. Backa om möjligt ur situationen. Larma tidigt. Vilka larmvägar du väljer och i vilken ordning styrs av situationen.

- Påkalla dina kollegors uppmärksamhet och kontakta patientansvarig läkare tidigt
- Påkalla stationsansvarig läkare samt sektionsledares/PPA:s uppmärksamhet
- Använd vid behov akutlarmet på vårdrummet
- Använd vid behov överfallslarmet vid de båda entréerna (se bild)
- Ring SU Trygghetscentral på (031-34) 2 65 00 eller (031-34) 2 65 98 (Akut) och begär hjälp av bevakningspersonal och vid behov även polis.
- Ring Nödlarm 3 90 90 för att påkalla akutvaktmästare, polis och räddningstjänst
- Befinner du dig på annan plats än avdelningen, ring (00) 112.
- Om polis, räddningstjänst eller ambulans behöver tillkallas omgående ring (00) - 112.
- Vid telefonhot ta fram checklista vid telefonhot och bombhot (se länk på s. 6) och följ instruktionerna
- Kontakta ansvarig chef (SC/VEC/arbetsledare)

Hjälp eller stöd efter inträffad händelse

Omhändertagande av den eller de som drabbats

Arbetstagare ska genast få hjälp med såväl medicinskt som psykologiskt omhändertagande: Organisation för första hjälpen och krisstöd SU. Lämna om möjligt aldrig den som utsatts för våld eller hot om våld ensam de första timmarna efter händelsen. Arbetsledare och vid behov även läkare ska i samråd bedöma om den/de som utsatts för hot/våld kan fortsätta sin tjänstgöring.

Avlastningssamtal

Medarbetare som varit inblandade i händelsen bör samlas innan arbetspassets slut för att prata igenom det inträffade. Om ytterligare behov av stöd finns så erbjuder Hälsan och Arbetslivet professionella avlastningssamtal. Denna kontakt tas tillsammans med chef.

Om den hotfulla situationen kvarstår

Finns behov av extra bevakning så går det att beställa väktare eller ordningsvakt. Detta görs av VEC/SL/PPA/SA i samråd med Verksamhetschef samt Områdesövergripande säkerhetssamordnare/Säkerhetsavdelningen.

Polisanmälan

Hot, hot om våld samt våldshändelser skall alltid polisanmälas. Polisanmälan kan göras personligen alternativt via telefon tillsammans med chef på telefonnummer 114 14. Inför polisanmälan kan man förbereda sig genom att läsa ["Handledning inför polisanmälan"](#).

Arbetsskadeanmälan

Rapportera omgående om det inträffade till din chef. Anmälan/registrering av händelsen (arbetsskada) görs i MedControl PRO. Vid allvarliga tillbud eller skador som inneburit fara för liv och hälsa görs även anmälan till arbetsmiljöverket, en så kallad "paragraf 2

anmälan”, inom 24 timmar. Detta gör chef tillsammans med utsatt medarbetare.

Relaterad information

[Rutin hot och våld mot medarbetare](#)

[Akut - Risk för hot och våld i samband med väckning och extubation inom intensivvården](#)

[Checklista vid telefonhot och bombhot](#)

[Arbeta systematiskt för att minska riskerna för våld och hot om våld - Arbetsmiljöverket](#)

[Allmänt om säkerhet på SU](#)

[Stöd vid besök av stora grupper](#)

[Bemötande av anhöriga vid svåra olycksfall och dödsfall.pdf](#)

[Sjukhuskyrkan Sahlgrenska sjukhuset](#)

Granskare

Agnes Munkberg, VEC, CIVA

Arbetsgrupp

Felicia Olsson Lindstrand, Intensivvårdssjuksköterska, CIVA

Emma Smith Andersson, Intensivvårdssjuksköterska, CIVA

Eva Bengtsson, Sektionsledare, CIVA

Kristina Eklöf, Läkare AnOpIva

Johanna Tropp, Undersköterska, CIVA

Veronica Bergqvist, Undersköterska, CIVA

Alice Tiger, Administratör, CIVA

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård
Sahlgrenska, Central intensivvårdsavdelning

Innehållsansvar: Per Persson, (perpe8), Överläkare

Godkänd av: Erika Backlund Jansson, (eriba3), Vårdenhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-3715

Version: 2.0

Giltig från: 2026-07-03

Giltig till: 2028-07-03